VZW

Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden

Viermaandelijks tijdschrift mei 2021
19de jaargang nummer 51

Tijdschrift van de
FEDERATIE van VLAAMSE HISTORISCHE SCHUTTERSGILDEN VZW

Maatschappelijke zetel + secretariaat:
Breeërsteenweg 394 3640 Kinrooi
Tel. 0474 77 04 69
E-mail: **vlaamseschutters@skynet.be**
Bankrekening: IBAN BE25 7350 0111 5282
BIC KREDBEBB

Viermaandelijks tijdschrift
Jaargang 19 nr. 51
www.vlaamseschuttersgilden.be

Uitgave & Hoofdredactie:
François Van Noten
Dam 22
9160 Eksaarde
Tel: 0473 77 79 30
E-mail: fravano@telenet.be

Redactieleden:
Davy Ickx
Binkomstraat 70
3391 Meensel-Kiezegem
Tel: 016 63 24 16
E-mail: davy.ickx@scarlet.be

Mark Demulder
Akkerstraat 7
3582 Koersel Beringen
Tel: 011 57 21 01
E-mail: markdemulder@skynet.be

Miel Roussard
Tel: 089 70 25 02
E-mail: mielenaroussard@scarlet.be

Uitgave: vzw Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden

Met steun van de Vlaamse overheid

Inventaris Immaterieel Erfgoed

Antwerpen

Vlaams-Brabant

Brussel

Limburg

Oost-Vlaanderen

West-Vlaanderen

WOORDJE VAN DE VOORZITTER

Geachte Gildebroeders en Gildezusters,

De nieuwe dimensies die we verhoopten te ondervinden lopen gestaag, het vaccineren gebeurt op een tred die zal bepalen wanneer wij terug zullen mogen samenkomen. Wij kunnen alleen maar hopen op een vlug en verstandig herstel door voldoende rekening te houden met stabiliteit en voorzichtigheid voor de toekomst.
Laten we maar veronderstellen dat de zomerperiode ons nieuwe moed zal geven.

Gezien wij echter nu veel meer vrije tijd hebben, kan het misschien een idee zijn om ons erfgoed per gilde te herzien of opnieuw te onderzoeken en te bestuderen. Dit kan bij vele mensen interesse opbrengen, want wij zien dat in deze periode van herbronning veel mensen op zoek zijn naar een alternatieve bezigheid.

Tijdens de vele zoektochten in het verleden van vele gilden/schutterijen lazen we met bewondering: “LEEF MET HET VERLEDEN, MAAR NIET IN HET VERLEDEN”, een spreuk die ik zag bij een vooruitstrevende gilde, en die ons kan bijstaan in ons denkpatroon tijdens onze studie.

Misschien kan deze denkwijze ons helpen de moed te vinden om verder onderzoek te doen naar het verleden van onze prachtige historische gilden.
Wij met de Federatie zijn in ieder geval van plan om de vele mooie tijdschriften opnieuw uit te geven in een boekvorm om zo de herinneringen mooi te kunnen plaatsen.
Vergeet niet dat wij rondom ons verschillende mensen hebben die daar mee bezig zijn, maar een te individuele situatie innemen. Ik heb met bewondering gekeken naar het studiewerk van onze vele leden die ons af en toe een inzicht geven in hun persoonlijke verzameling.
In ieder geval zullen wij proberen met onze commissie een actieve rol te spelen om deze prachtige studiewerken en verzamelingen te koesteren en te beschermen naar de toekomst. Alle ideeën zijn welkom om in overleg iets te verwezenlijken.

Van onze kant in het overlegcomité proberen wij via digitale vergaderingen verder de zaken te volgen, maar we hopen toch om ook binnenkort actief bij mekaar te kunnen komen, misschien met de aanpak dat er ook op de voorbije ervaringen verder kan gewerkt worden.

Wij wensen jullie allen zeker nog veel moed en inzet om zo vlug mogelijk de zaken daadwerkelijk aan te pakken.

Beste vrienden laat de ”courage” niet zakken, want wij zullen overwinnen!
Tot binnenkort,

Danny De Vetter, voorzitter

WOORDJE VAN DE REDACTIE

Beste lezer,

Alles draait nog op een laag pitje. Dat laat zich ook voelen in dit nummer: er zijn weinig of geen activiteiten geweest in de voorbije maanden, dus ook geen verslagen hierover.

Maar er is hoop: velen onder jullie zijn al (minstens één keer) geprikt en de coronacijfers gaan de goeie kant uit. Hopelijk blijft dat zo doorgaan zodat stilaan meer activiteiten kunnen gepland worden en ook doorgang vinden. En dan kunnen wij opnieuw lezen wat er zoal leeft bij de gilden en schutterijen. Stuur ons zeker jullie verslagen, foto's, indrukken, … van wat er in jullie vereniging gebeurt.

En de tweede helft van dit jaar zal zich vooral afspelen op plaatselijk vlak: geen gildedag dit jaar, geen Nationaal Koningsschieten en ook het EGS is met een jaartje opgeschoven. Het zal druk worden volgend jaar en vooral: het zal deugd doen als wij mekaar opnieuw kunnen terugzien.

Niettegenstaande hebben wij toch een nummer kunnen samenstellen waarin interessante en ook belangrijke info is terug te vinden.

Veel leesgenot namens de redactie.

François Van Noten, hoofdredacteur

© Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden vzw, 2020
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Tot nu toe stuurden wij de link van het tijdschrift naar zo veel mogelijk e-mailadressen met de vraag om deze link verder door te sturen naar de andere leden van uw gilde, schutterij of verbond. Op die manier bereiken wij heel wat leden, maar wij willen dit bereik nog groter maken. Vanaf nu kan je de link naar het tijdschrift ook rechtstreeks en persoonlijk per mail ontvangen. De werkwijze staat ook op de website van de Federatie en gaat als volgt:

Stuur je e-mailadres, samen met de regio en naam van uw gilde naar online@vlaamseschuttersgilden.be en gebruik als onderwerp "Inschrijven".
Wil je het tijdschrift niet meer ontvangen? Stuur dan een mail met als onderwerp "Uitschrijven" naar online@vlaamseschuttersgilden.be.
Vermeld ook hier uw e-mailadres, regio en naam van de gilde.

Het waarborgen van de privacy is een belangrijke taak voor de Federatie. Bij een contactname gaat u akkoord met de opslag van uw gegevens. Principieel geven wij uw gegevens niet door aan derden, tenzij wij wettelijk verplicht zijn. Uw gegevens worden ook niet langer bewaard dan nodig.

Aan alle gilden/schutterijen

Elke regio bezit momenteel een nieuwe Federatievlag.
- Antwerpen bij Jeannine Jonckers
- Brabant bij Eddy Vanbergen
- Limburg bij Jean De Wit
- West-Vlaanderen bij Norbert Valcke
- Oost-Vlaanderen bij Danny De Vetter

Mogen we vragen dat deze vlaggen zoveel mogelijk gebruikt worden op jullie activiteiten en feestelijkheden. Ze kunnen bij bovenvermelde personen opgehaald en terug ingeleverd worden.
Met dank vanwege het Federatiebestuur.

MEDEDELINGEN

Oproep: heeft uw gilde/schutterij een website of een plaats op sociale media? Laat het ons weten!

Geachte voorzitter, secretaris, webmaster,

De Federatie heeft recent haar website in een nieuw kleedje gestoken.
Momenteel weten we echter maar van een aantal gilden dat ze actief zijn op het internet. Vandaar deze oproep: heeft uw gilde/schutterij een website en/of sociale media, laat het ons weten. Zo kunnen wij ook onze website uitbreiden met nuttige informatie.
De link(s) van uw website en/of sociale-mediakanalen mag u doormailen naar ons redactielid Davy Ickx (davy.ickx@scarlet.be), die al deze informatie verzamelt voor publicatie op de website van de Federatie.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Davy Ickx, webmaster

Vernieuwde website

Zoals reeds werd aangegeven is de website van de Federatie in een nieuw kleedje gestoken, met dank aan Davy. Surf zeker eens naar

https://www.vlaamseschuttersgilden.be

en laat ons weten wat je er van vindt. Zijn er zaken die jij ook graag op de website zou zien, staat er ergens een onduidelijkheid/foutje, ontbreekt er info over uw gilde/schutterij, graag een mailtje naar de webmaster. Zie ook zijn oproep hierboven.

Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden

Sinds 2012 wordt ons tijdschrift alleen nog maar via elektronische weg gepubliceerd.

Omdat wij weten dat er veel verzamelaars onder onze lezers zijn, willen wij eenmalig iedereen de kans geven om deze publicaties te laten inbinden.

Voor deze unieke uitgave dient wel op voorhand ingetekend te worden.
Het inscannen en inbinden van de nummers 25 tot en met 49 tot één boek van meer dan 900 pagina's kost 160,00 euro per boek.

Indien u geïnteresseerd bent, kunt u inschrijven door een berichtje te sturen naar het secretariaat, vlaamseschutters@skynet.be, of door deze brief, ingevuld, terug te sturen naar:

Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden
Breeërsteenweg 394
3640 Kinrooi.

Ondergetekende, ……

wonende te ……..
…….
……

bestelt ……. exemplaren van het ingebonden tijdschrift, en schrijft

…….. x 160,00 euro over op rekeningnummer BE25 7350 0111 5282 van de

Federatie.

Federatie van Vlaamse
Historische Schuttersgilden

VACATURE CEREMONIEMEESTER

Beste gildebroeders en –zusters,

Door het overlijden van onze ceremoniemeester, Jef Baens, is er binnen de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden en het Belgisch Overlegorgaan van Historische Schuttersgilden, een vacature ontstaan voor de functie van ceremoniemeester.

Daarom zijn wij op zoek naar iemand voor het invullen van deze functie.

Deze functie staat open voor zowel mannen als vrouwen binnen het gildewezen.

Een goede kennis van het gildewezen is noodzakelijk, alsmede een juiste uitstraling voor de invulling van de deze functie.

Voor meer informatie en aanmelding kunnen kandidaten contact opnemen met Willy Willems, penningmeester van de Federatie. Zijn gegevens staan vermeld in bijgevoegde functieomschrijving.

Met vriendelijke groeten,
Peter Ressen
Secretaris FVHS

Taken ceremoniemeester

1. **<u>In de voorbereidende fase van een Gildedag of het Nationaal Koningsschieten van het Belgisch Overlegorgaan van Historische Schuttersgilden</u>**

- De misviering voorbereiden in samenspraak met de celebrant.
- Vastleggen datum en uur van de viering.
- Samen met de celebrant misboekje opstellen (achteraan best ook nummers en volgorde van de optocht vermelden).
- Afspreken wie het misboekje maakt en in hoeveel exemplaren.
- Navragen of er een koor of harmonie aanwezig is die de viering opluistert en of de gezangen vermeld moeten worden in het misboekje.
- De omhaling voor een goed doel bespreken met de priester en omhalers aanduiden.
- Lectoren aanduiden indien nodig (in samenspraak met de voorganger).
- Gildeleden aanduiden voor het uitreiken van de communie, indien gewenst door de priester.

- Een kijkje nemen in de kerk voor de plaatsing van de vaandrigs en voorbehouden plaatsen voor genodigden, konings- en keizersparen.
- Nakijken of er voldoende stoelen aanwezig zijn in de kerk en of er aan de stad/gemeente moeten bij gevraagd worden.
- Zorgen voor een trom en een witte doek waarin de omhaling gedeponeerd wordt.
- Een kussentje voorzien voor de zegening van het zilveren aandenken en van eventueel herinneringsgeschenk van de stad/gemeente.

Op de vooravond van de Gildedag of het Nationaal Koningsschieten:
- Plaatsen voorbehouden voor genodigden, keizers- en koningsparen, lectoren en trommelaars.
- Misboekjes op de stoelen leggen.

2. Tijdens de Gildedag of het Nationaal Koningsschieten

Misviering
De trom met witte doek wordt opgesteld voor het altaar, alsook het kussentje met het herinneringsschildje voor de zegening.
De vaandrigs van de verschillende gilden moeten een kwartier voor het begin van de viering aanwezig zijn en krijgen door de ceremoniemeester hun plaats toegewezen (uitgezonderd deze van de plaatselijke gilde en de banjer van de Federatie).
De konings- en keizersparen, uitgezonderd deze van de plaatselijke gilde, begeven zich 10 minuten voor het begin van de viering naar de kerk en worden door de ceremoniemeester naar hun plaats gebracht.
Vijf minuten voor het begin van de viering komt de ceremoniemeester (samen met de priester) de genodigden, de plaatselijke vaandrig en het trommelkorps dat de genodigden begeleidt, welkom heten aan de ingang van de kerk en brengt hen naar de voor hen voorbehouden plaatsen.
Tijdens de viering begeleidt hij de lezers (lectors) naar de lezenaar en terug naar hun plaats.
Hij brengt de trommelaars voor het altaar en begeleidt hen tijdens de consecratie.
Hij brengt de omhaling op gang en schudt deze uit in het witte doek op de trom, knoopt deze dicht en overhandigt de offerande aan de priester.
Indien gevraagd brengt hij de helpers voor het uitreiken van de communie naar voor.
Op het einde van de viering brengt hij de voorzitter naar voor om een dankwoord uit te spreken en de nodige instructies te geven in verband met de volgorde van het verlaten van de kerk en de toegekende nummers voor de opstelling van de optocht. Best is deze nummers ook te vermelden op het laatste blad van het misboekje.
Bij het verlaten van de kerk zorgt hij dat dit in de juiste volgorde gebeurt, zoals vermeld in de misboekjes (eerst de vaandrigs, dan de genodigden, dan keizers- en koningsparen en daarna alle anderen).

Bij het Nationaal Koningsschieten volgen na de vaandrigs de eventuele gedecoreerden. Zij stellen zich op aan de kerkdeur zodat iedereen de gelauwerden kan feliciteren.

Optocht
De ceremoniemeester helpt bij de opstelling voor de optocht op de eerder aangebrachte nummers.
Bij aankomst op het feestterrein leidt hij de groepen na het defilé naar hun plaatsen voor de toespraken.

Op het Nationaal Koningsschieten zorgt de ceremoniemeester dat, na de ontbinding van de optocht, de vaandrigs zich opstellen voor het podium in de tent of zaal; hij geeft de nodige bevelen en kondigt de sprekers aan.

Voor meer inlichtingen over de functie en voor kandidatuurstellingen kan u terecht bij

Willy Willems, Voorzitter Commissie Feestelijkheden
e-mail: willy.willems4@telenet.be gsm 0032 476/97 10 67

EGS
BELGISCH OVERLEGORGAAN VAN HISTORISCHE SCHUTTERSGILDEN
ORGANE BELGE DE CONCERTATION DES CARABINIERS HISTORIQUES
BELGISCHES BERATUNGSORGAN DER HISTORISCHEN SCHÜTZEN
Vereniging zonder winstoogmerk • Association sans but lucratif • Vereinigung ohne Erwerbszweck
Identifizierungsnummer: 213/94

OPEN BRIEF AAN ALLE SCHUTTERS, BONDEN, HOOFDVERBONDEN, FEDERATIE EN OVERLEGORGAAN

De covid-19 pandemie heeft lelijk toegeslagen in de contactsector. Restaurants, kappers en verenigingen, waaronder de schuttersgilden, ondergaan een serieuze financiële aderlating. De hulp van de overheid is een druppel op een hete plaat. Maar niet alleen financieel, maar vooral sociaal is de impact zeer groot. Het is vooral in die sectoren dat het sociaal contact erg groot is en de leden een bubbel, een uitlaatklep vinden voor hun dagelijkse beslommeringen.
Maar dat terzijde: ons bereiken geruchten dat men in schuttersmiddens overweegt om hun lidgelden niet te betalen omdat er in het afgelopen jaar geen activiteiten hebben plaats gevonden. “Voor wat, hoort wat” is het uitgangspunt. Men vergeet hierbij simpelweg, dat door het wegvallen van de activiteiten niet alle kosten wegvallen en ik denk hier specifiek aan de schutterijen met een eigen schietstand en gildelokaal. Het is niet omdat het verbruik wegvalt, dat niet moet betaald worden voor de huur van de meters, en zo verder.

Beste schuttersvrienden, schieten is onze hobby. Spanning, concentratie en beheersing zijn een middel om ons doel te bereiken, nl. de beste te zijn, als winnaar uitgeroepen te worden. Maar als gildebroeder of -zuster dragen wij een rugzak waarin de waarden van onze cultuur verpakt zijn. Waarden waarvoor onze voorouders gevochten hebben en met bloed en tranen verdedigd en bereikt hebben. Vandaar dat wij een “schut” zijn en niet alleen een sportschutter. Vandaar dat het onze plicht en ons doel moet zijn om deze waarden te beschutten (schutter!) en door te geven, zodat wij kunnen blijven leven in een vrije en welvarende gemeenschap waarin respect, samenhorigheid dienstbaarheid en waardering van onze medemensen geen ijdel woord is. Het gildewezen is een parel in onze volkscultuur.

Een gilde dat zijn wij. Zonder schutters geen schutterij. Maar om te blijven bestaan heeft een gilde, schutterij, verbond, hoofdverbond, Federatie en Belgisch Overlegorgaan, middelen nodig. Er moet geld in de kassa zijn. Een gilde haalt zijn middelen uit het organiseren van gildedagen, koningsschieten, teerdagen, verhuren van het gildelokaal en meer van dergelijke zaken. Als die wegvallen, dan is het lidgeld van haar leden de enige bron van inkomsten. De meeste gilden zijn een vzw, een vereniging zonder winstbejag, d.w.z. dat de winst die de gilde maakt uiteindelijk, onder een of andere vorm terug bij de leden belandt. Dit geldt niet alleen voor de gilde maar ook voor het verbond, de Federatie en het Belgisch Overlegorgaan. Wist U trouwens dat 2/3 van het lidgeld dat elk verbond aan het Overlegorgaan stort, wordt overgedragen aan het EGS, die op haar beurt weer een deel doorstort naar het sociaal project dat bij elk Europees Schutterstreffen wordt ondersteund.

Daarom, beste schutter, blijf uw gilde trouw. En U, beste bestuursleden, steun uw verbond. Het is nu dat zij U nodig hebben om deze moeilijke periode te overbruggen, zodat wij, eens de pandemie overwonnen, onze activiteiten weer kunnen opnemen en samen in gildeverband weer “schut” kunnen zijn.

Hou moed. Het wordt weer goed!

Stan Krolicki, Ere-voorzitter Belgisch Overlegorgaan

NIEUWE ERFGOEDZORGPLANNEN IN 2021: FOCUS OP INVENTARISATIE BINNEN ERFGOEDZORGTRAJECT 'EEN SCHOT IN DE ROOS'

De coronacrisis zorgde voor een luw 2020, we vertoefden noodgedwongen in onze bubbels en van activiteiten buitenshuis was nauwelijks sprake. De impact op het sociale leven van mensen was dan ook groot. Ook de erfgoedsector bleef daar niet van gespaard. De meeste activiteiten die zich richten op het samenkomen van mensen om erfgoed te beleven, konden niet doorgaan en ook de meeste publieksactiviteiten in publieke of private ruimte zoals feestelijkheden allerhande, stoeten, processies... werden bijna allemaal afgelast.

Histories documenteerde de impact van corona op de erfgoedsector en hoe de erfgoedvrijwilligers hiermee omgingen op een coronapagina, die te vinden is op de website: https://historiesvzw.be/corona/.
Niet alleen is er informatie over de geldende coronamaatregelen terug te vinden maar worden er ook getuigenissen van diverse erfgoedgemeenschappen gedeeld en hopen we met inspirerende voorbeelden van coronaproof activiteiten en initiatieven toch ook een positieve draai te geven aan deze crisis.

Binnen de schutterswereld was de coronacrisis ook duidelijk te voelen: activiteiten konden niet doorgaan en de werkingen van de gilden stonden op een lager pitje. Maar ook hier bleek een positieve wending mogelijk, het zorgen (of borgen) van schutterserfgoed- en tradities gaat verder dan publieksactiviteiten. Achter de schermen kan wel nog heel wat voorbereid en georganiseerd worden. En dat heeft de FVHS dan ook gedaan! Hiermee honoreren ze hun engagement om in te zetten op duurzame erfgoedzorg, een engagement dat ze aangingen na de officiële erkenning van het historisch schutterswezen als Vlaams immaterieel cultureel erfgoed in 2019. Er werden plannen gesmeed om nieuwe erfgoedacties uit te werken binnen het bestaande, langlopende erfgoedzorgtraject 'Een schot in de roos', ondersteund door Histories. De bedoeling blijft het ondersteunen van schuttersgilden bij de zorg voor hun erfgoed, zowel het roerend erfgoed (schutterserfgoed zoals gildezilver en ander gildebezit), maar ook immaterieel erfgoed (zoals de gildetradities).

Inventarisatie van schutterserfgoed

Eén van die plannen is om in 2021, samen met Histories, een handleiding te maken die het inventariseren van schutterserfgoed op een eenvoudige en vlotte manier mogelijk moet maken. Het roerend en immaterieel schutterserfgoed is namelijk alom aanwezig binnen de gilden, maar het is niet altijd duidelijk hoe dit het best in kaart gebracht kan worden. Ook het nut van een inventaris en de

voordelen die het oplevert voor een gilde zijn niet altijd duidelijk. Een duidelijke handleiding dringt zich dan ook op.

Helemaal van nul beginnen moeten we gelukkig niet. De Hoge Gilderaad der Kempen doorliep al met succes een inventarisatietraject van hun schutterserfgoed in samenwerking met de provincie Antwerpen. Daarnaast zetten ze ook al in op het documenteren van de tradities en rituelen die eigen zijn aan het gildeleven in de Kempen. Dit heeft geleid tot het boek '*Gildetradities. Een verhaal van beleving en herbeleving'.*

Beide trajecten zullen als basis dienen voor de nieuwe handleiding die momenteel ontwikkeld wordt. Er zal ingegaan worden op het nut van het maken en onderhouden van een inventaris en hoe dit kan zonder grote kosten te maken. Verder zullen we ook een handig (digitaal) sjabloon aanreiken dat voorzien is van een begrippenkader en alle velden die nodig zijn voor het opmaken van een adequate inventaris. Ook zoomen we in op de logistieke aanpak van een inventarisatie, het vergt immers wat praktische planning om dit in goede banen te leiden. We zetten hiervoor een aantal handige tips en tricks op een rijtje, ingegeven door het traject van de HGK, maar ook onderbouwd door professioneel advies. Tot slot gaan we ook in op de verschillende ontsluitingsmogelijkheden. Een inventaris kan als louter intern document dienen, zodat een gilde altijd weet hoe het gesteld is met het gildebezit, maar een inventaris kan, indien gewenst, ook ruimer ontsloten worden voor een breder publiek van geïnteresseerden door de inventaris te plaatsen op een erfgoeddatabank bijvoorbeeld. In de handleiding zetten we de verschillende mogelijkheden op een rijtje zodat iedere gilde een doordachte keuze kan maken die past bij de eigen gildewerking.
Het opzet is om een duidelijk en laagdrempelig instrument te maken dat gratis ter beschikking gesteld zal worden aan de gilden via de website van de FVHS.

Een inventaris maak je niet alleen

Naast de handleiding zal ook de nodige ondersteuning en begeleiding worden voorzien. Beginnen aan de opmaak van een inventaris kan immers overweldigend zijn en gepaard gaan met vragen of bekommernissen. Er wordt op dit moment bekeken welke vorm die ondersteuning het best aanneemt: een reeks artikels in dit tijdschrift of informatie op de website van de FVHS? Een workshop die door de FVHS, samen met Histories, georganiseerd wordt? Of misschien een testtraject waarbij een aantal gilden de handleiding uitproberen en dan als 'ambassadeur' andere gilden uit de streek wegwijs kunnen maken? Allemaal pistes die nu onderzocht worden. Het is alvast duidelijk dat de gilden zeker niet aan hun lot overgelaten zullen worden.

Momenteel zijn we in volle voorbereidingsfase en wordt er vooral gewerkt binnen de werkgroep erfgoed van de FVHS. Meer nieuws wordt in het najaar verwacht wanneer de coronamaatregelen hopelijk toelaten om de opstart van dit inventarisatietraject te kunnen organiseren.

Meer weten?

Vragen over (schutters-)erfgoed of erfgoedzorg? Meer weten over de erfgoedzorgplannen van de FVHS en Histories of wil je graag weten wat Histories nog allemaal doet? Neem dan een kijkje op www.historiesvzw.be of stel je vragen rechtstreeks aan Frea Vancraeynest via frea.vancraeynest@historiesvzw.be of 015 80 06 35.

Frea Vancraeynest, stafmedewerker bij Histories

SCHUTTERSACTIVITEITEN: HET KLEPSCHIETEN

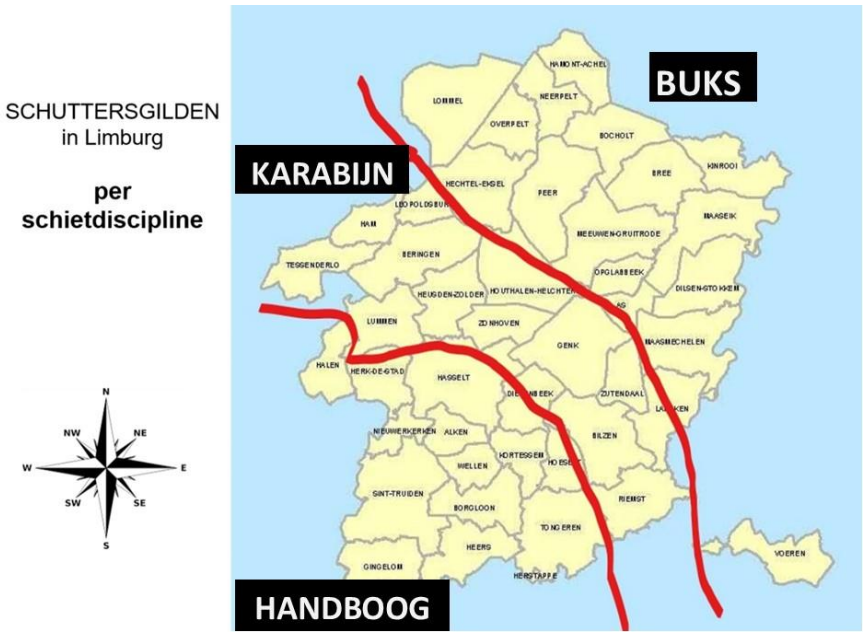

Voor wat betreft het gebruik van een wapen bij de Limburgse schuttersgilden, kunnen wij Limburg grosso-modo in drie gebieden verdelen: in Noordoost-Limburg wordt hoofdzakelijk de zware buks gebruikt, in Midden-Limburg de karabijn (geweer !) en in Zuid-Limburg de handboog.
Wij gaan hier **<u>het klepschieten</u>** met de karabijn .22 LR nader belichten.

Het klepschieten: met geweer .22 LR schieten op een stalen doel geplaatst op een verticaal geplaatste paal van ongeveer 20 meter.

INLEIDING

Wanneer het "klepschieten" ontstaan is, kan niet meer met zekerheid achterhaald worden. Toen na de Tweede Wereldoorlog verschillende schuttersgilden heropgericht werden, ging men ter gelegenheid van een of andere dorpsviering terug gildemanifestaties inrichten. Op dergelijke gildedagen werden de schuttersgilden van de nabijgelegen dorpen uitgenodigd. Alras bleek dat het traditioneel vogelschieten op de houten vogel (het koningsschieten) niet geëigend was voor competitie. Door het vervangen van de houten vogel door een kantelbare stalen hamer (klep), werd de mogelijkheid geschapen om na ieder raak schot terug een bruikbaar doel te hebben. Trouwens, bij veel schuttersgilden wordt de klep nog steeds vogel genoemd.

In het jubileumboek van het " Provinciaal Verbond Karabijnschuttersgilden Limburg" (PVKSG), uitgegeven in het jaar 2000 ter gelegenheid van hun 50-jarig bestaan lezen wij in de historiek van de hand van de secretaris Jean Theunissen : "…. *In Zolder en Heusden werd naarstig gezocht om de stopjes als doel te vervangen. Na enig zoekwerk werd het nieuwe doel uitgevonden onder de vorm van een stalen kogellager met een diameter van 30 mm. Deze kogellager werd op een plat ijzer gelast, stengel genoemd. Het ontwerp kreeg de naam* ***klep*** *mee, vandaar de benaming klepschutter…."*

De kogel uit de als schroot afgeschreven kogellagers van de kolenmijn was een dankbaar materiaal om, door inventieve schutters, deze klep uit te ontwerpen. Hard en met een doormeter van 30 mm was deze uitstekend geschikt voor het gestelde doel.
In de loop der tijden gingen de schuttersgilden zich verenigen in verbonden en werd het klepschieten gereglementeerd. De schietstanden en het schieten werden aangepast aan de nieuwe wetten.
Laat ons echter duidelijk zijn: het schieten is voor de gildeschutter een middel, nooit een doel. Een middel om samen te komen onder vrienden om er de oude gildetradities in ere te houden. Vandaar dat het klepschieten uniek is en zeker niet kan ondergebracht worden in de geldende schietdisciplines.

HET WAPEN EN ZIJN MUNITIE

Het wapen van de Limburgse klepschutters is een geweer (dikwijls ook karabijn genoemd) .22 Long Rifle (LR). Er zijn verschillende fabrikanten die een dergelijk wapen fabriceren. Het belangrijkste en meest gebruikte, is de Duitse "'Anschutz". Daarnaast wordt de, eveneens Duitse, "Walther" ook frequent gebruikt, en het Russisch klein kaliber .22 is ook een gekend sportwapen. Het toegelaten wapen moet een schot per schot-sportwapen zijn, d.w.z. dat na elk schot het wapen herladen moet worden. Repeteerwapens zijn verboden.

Volgens de reglementen van het PVKSG mag een competitiegeweer uitgerust worden met een balk als korrel. Ringvormige korrels zijn verboden. Voor het vizier is een regelbare diopter toegelaten, echter zonder toevoeging van filters (om te vergroten of gekleurd). Tijdens de wedstrijden is de draagriem aan het wapen verboden.
Het vrij dragen van het wapen is eveneens verboden. Het moet steeds opgeborgen zijn in een koffer of zak. Pas in de schietstand mag het wapen uitgepakt worden.

De **munitie** is een randvuurpatroon kaliber 6 mm (0.22 inch = 5.588 mm). Sinds de komst van de kogelvanger is alleen de "standard velocity" toegelaten.

De .22 LR is een vuurwapen. Het bezit ervan (voorhanden hebben volgens de wet) is verboden, behalve voor de sportschutter die in het bezit is van een sportschutterslicentie. Een sportschutterslicentie wordt behaald na het afleggen van een theoretische en praktische proef. Een licentie is 5 jaar geldig en moet elk jaar gevalideerd worden. Hiervoor moet de schutter elk jaar, via een schuttersboekje, aantonen dat hij 12 schietbeurten, verdeeld over 2 trimesters, heeft volbracht. De aanvraag voor de validatie moet tevens vergezeld zijn van een uittreksel uit de strafregister. Een dergelijke licentie geeft hem de toestemming om een geregistreerde .22 LR te bezitten en/of gebruik te maken van het wapen van de gilde. Elk wapen moet geregistreerd zijn bij de provincie via een getuigschrift model 9.

De Federatie was gemachtigd om een dergelijke sportschutterslicentie voor onze schutters uit te schrijven, totdat vroegere minister Schauvliege deze machtiging introk. Voortaan moest elke historische klepschutter zich aansluiten bij een sportbond om een licentie te bekomen en te valideren.

DE SCHIETSTAND

De schietstand omvat :

- De schietbomen met het doel (klep in kogelvanger)
- De oplegpaal met afscherming en vaste vloer
- De omheining tussen de toeschouwers en de schietstand
- De *Ketsbak*: metalen bak gevuld met zand om de haperende kogel in op te bergen

De karabijn .22 LR mag alleen en uitsluitend gebruikt worden op een **erkende** schietstand. De schietstand in open lucht valt onder de milieuwetgeving van VLAREM II – klasse 1. Deze vergunning wordt uitgereikt door de provincie. Door deze wetgeving heeft de kogelvanger rond de klep zijn intrede gedaan.
De invoering van de voorwaarden tot erkenning heeft menige bestaande schietstanden voor zware problemen gesteld. Zo heeft o.a. het ontzeggen van de toegang voor personen onder de 16 jaar geleid tot het afschaffen van de jeugdcompetities. Voortaan moet ook elke schutter die de schietstand betreedt zich laten registreren in een registerboek.

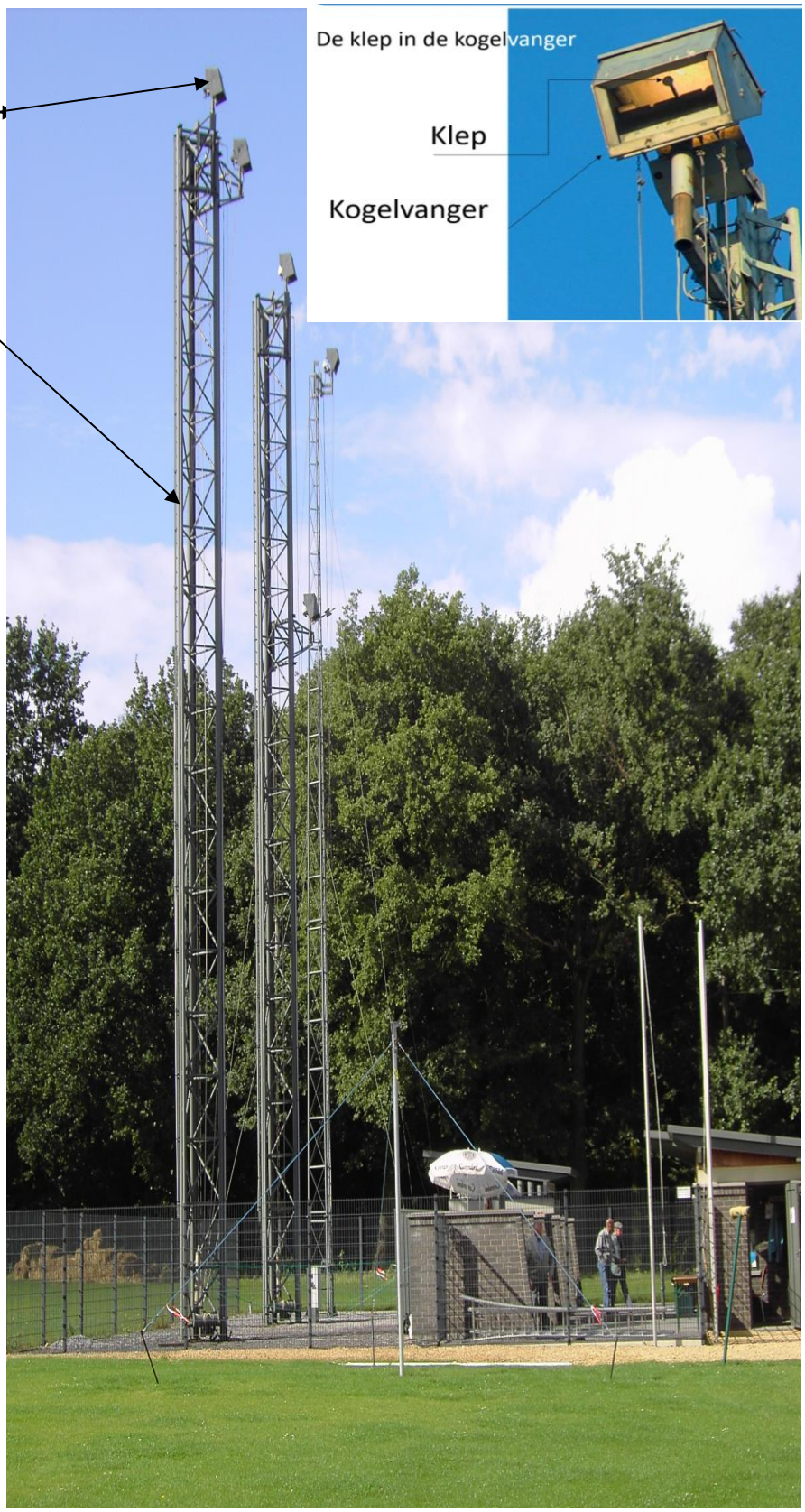

Dit is de reden waarom heden ten dage nog enkele gilden hun wedstrijden afwerken op de schietstand van bevriende schuttersgilden omdat hun schietstand niet erkend werd door b.v. geen bouwvergunning (zonevreemde ligging).

DE WEDSTRIJDEN

Er zijn individuele- en ploegenwedstrijden. Als **individuele wedstrijden** worden clubkampioenschappen voor heren, dames en senioren gehouden zowel bij de gilden als in de verbonden en provinciaal.

In de verbonden wordt de competitie gehouden met ploegen van 6 schutters waarin elke schutter 5 kogels schiet. Het maximum te behalen punten per ploeg is dus 30 punten. Elke gilde kan zoveel ploegen inzetten als ze leden heeft. Bij gelijkheid van punten wordt er gekaveld (herkanst) op kleppen met kleinere diameter (25, 20, 16, 12 of 10 mm).

In het provinciaal hoofdverbond wordt geschoten met ploegen van 8 schutters waar elke schutter 6 kogels schiet. Op de laatste algemene vergadering is het aantal schutters aangepast van 8 naar 6 schutters.

Tot slot nog dit: elk verbond, elke schutter is zich bewust dat hij een vuurwapen hanteert.
Vandaar dat het veiligheidsreglement zowel bij de gilden, als in de verbonden heel streng is.
Elke gilde bezit één of meerdere wapenmeesters, opgeleid door de Federatie, die strikt toezien op de naleving van deze veiligheidsreglementen, zowel op de oefeningen als op de wedstrijden.

Stan Krolicki

ONDERHOUD VAN HET GEWEER

Door Jean De Wit, voorzitter van de Karabijnschuttersgilden Verbond Beringen-Mijnstreek, werd ons een artikel bezorgd over het onderhoud van een geweer, meer bepaald de .22.

Het is een hele boterham van bijna 20 bladzijden en, omwille van de techniciteit die erin beschreven wordt, zeer interessant voor de gebruikers en bezitters van dergelijk wapen.

Het artikel kan geraadpleegd worden op de website van de Federatie. Neem eens een kijkje op
https://www.vlaamseschuttersgilden.be/2/images/actueel/algemeen/2021/Onderhoud_van_een_geweer.pdf

GEEN BUKSSCHIETEN, DAN MAAR KATAPULTSCHIETEN

Vanaf het begin van de coronacrisis - medio maart 2020 - had het bestuur van de Achelse schutterij Sint-Anna uit het Belgische Noord-Limburg besloten om geen buks op de aanlegpaal te leggen. Het gedoe met het ontsmetten van de buks na elke schietbeurt vond iedereen maar niks.

Tijdens de korte periode van versoepeling van de maatregelen in juli, bouwden enkele gildebroeders een provisoire schietstand op om tijdens de wekelijkse samenkomst met de katapult te schieten. Het was een leuk tijdverzet terwijl op coronaveilige afstand de rest van de schutters op het buitenterras zaten.

Het katapultschieten - in het Achelse dialect is een katapult een 'katteprul' - duurde maar enkele weken totdat door de beslissing van de Belgische overheid opnieuw het slot erop ging om nog samen te komen.

Ondanks al die coronamiserie mocht het bestuur ervaren dat de leden hen niet in de steek lieten. Iedereen heeft intussen zijn contributie betaald voor 2021. Hoopvol kijken bestuur en leden van Schutterij Sint-Anna uit naar betere tijden. Het verlangen om weer zoals vanouds samen te zijn als gildebroeders en gildezusters is groot.

René Winters, Deken-schrijver van Schutterij Sint-Anna Achel v.z.w.

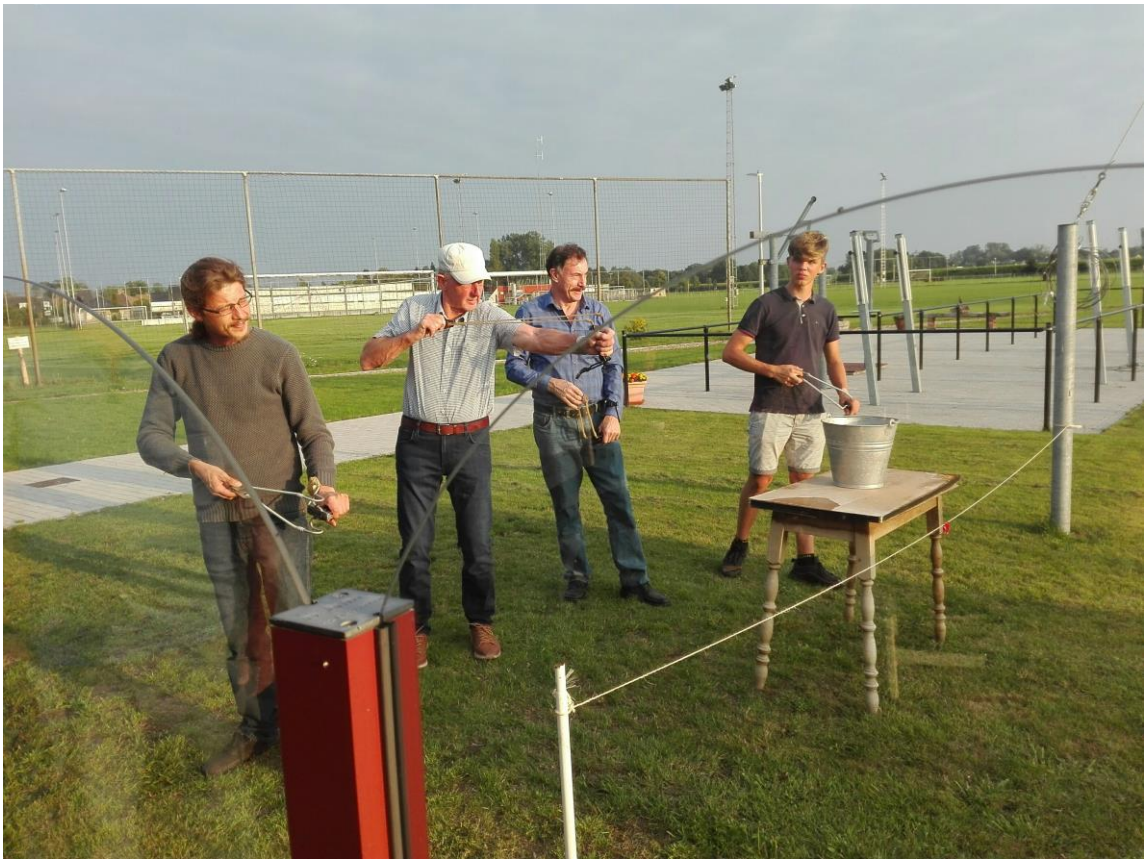

FILIP HUYGHEBAERT NIEUWE KONING STAANDE WIP BIJ K.H.M. WILLEM TELL OOSTENDE

De koningsschieting op staande wip die bij de K.H.M. Willem Tell Oostende traditioneel op Hemelvaartsdag wordt ingericht, werd dit jaar ten gevolge van de coronaperikelen verplaatst naar maandag 25 mei, 2de Pinksterdag.

Gezien de coronapandemie kon in 2020 de koningsschieting niet doorgaan. Zou Dimitri Coulier, de koning van 2018 en 2019, er in slagen om na Edmond Vanhonsebrouck (1930) en hoofdman Norbert Valcke (1998) als derde schutter de titel van keizer staande wip bij Willem Tell Oostende te bemachtigen?
Onder een dreigende hemel verzamelden zich 16 moedige schutters rond de wip. Om 16.30 u kon Dimitri Coulier, de uittredende koning en kandidaat keizer, zijn ereschot geven. Het lukte hem echter niet de hoofdvogel te treffen en enkel hofmeester Filip Huyghebaert schoot in de eerste ronde de koningsvogel af.

Een hevige regen- en hagelbui brak los en de schieting diende noodgedwongen even stilgelegd te worden. Na een 20 tal minuten kon de kamp verder gezet worden, doch niemand slaagde er nog in de hoofdvogel te treffen. De nieuwe koning was gekend en het is minstens tot 2023 wachten op een eventueel derde keizer staande wip bij Willem Tell Oostende.

Tijdens het daaropvolgend beschrijf schoot Jasmina Rech als eerste een hoogvogel af en volgens het reglement werd zij de nieuwe baljuw.
Onder een driewerf hoera werd het glas geheven op de nieuwe koning en baljuw.

Baljuw Jasmina Rech en Koning Filip Huyghebaert

VERMIJD BOETES EN DENK AAN JOUW UBO-REGISTER

Is uw gilde/schutterij een vzw? Dan ben je verplicht om jaarlijks alle informatie in het UBO-register te bevestigen. De deadline hiervoor is 31 augustus 2021.

Wat is het UBO-register?

Het is een register waar alle 'uiteindelijke begunstigden' (Ultimate Beneficial Owners) van een vennootschap of vzw genoteerd staan. Een vzw moet dus concreet informatie met alle officiële bestuurders naar het UBO-register sturen.

De wet is sinds 2017 van kracht en heeft als doel om witwaspraktijken te bestrijden. De overheid vraagt daarom actuele informatie op bij alle juridische entiteiten over hun uiteindelijke begunstigden.

Hoe breng ik dat in orde?

Vul een actueel overzicht in van de bestuurders op het platform van de overheid.

Op 31 oktober 2018 trad het KB dat de werkingsmodaliteiten van het UBO-register vastlegt in werking. Dit KB, dat gelinkt is aan de Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten voorziet in het invoeren van een register van uiteindelijke begunstigden in België (in het Engels ‘UBO’ genoemd, dat staat voor ‘Ultimate Beneficial Owner’; hierna het “UBO-register”).

Over wie moet je informatie bezorgen?

Niet enkel vennootschappen, maar ook (internationale) vzw's en stichtingen moeten via elektronische wijze, namelijk via MyMinFin.be, informatie over de "uiteindelijke begunstigden" naar het UBO-register sturen. Dit register moet steeds up-to-date zijn. Het gaat om volgende categorieën:

1. **de leden van het bestuursorgaan;**
2. **de personen die gemachtigd zijn de vereniging te vertegenwoordigen;**
3. **de personen belast met het dagelijks bestuur van de (internationale) vereniging of stichting;**
4. de stichters van een stichting;
5. **de natuurlijke personen of, wanneer deze personen nog niet werden aangeduid, de categorie van natuurlijke personen in wier hoofdzakelijk belang de (internationale) vereniging zonder winstoogmerk of stichting werd opgericht of werkzaam is;**
6. elke andere natuurlijke persoon die via andere middelen uiteindelijke zeggenschap over de (internationale) vereniging of stichting uitoefent

De vijfde categorie waarbij je in ruime zin alle sportbeoefenaars van een bepaalde sporttak mee zou kunnen bedoelen, mag volgens de handleiding van de overheid op een algemene manier worden omschreven. Bv. "de leden van een sportclub".

Welke gegevens moeten meegedeeld worden?

Naam en voornaam, geboortedatum, nationaliteit(en), volledig verblijfadres, de datum waarop hij/zij UBO is geworden, rijksregisternummer en de categorie(ën) van UBO waartoe hij/zij behoort.

Wat betekent die jaarlijkse bevestiging nu? Vanaf 2021 vereist het UBO-register dat alle vzw's jaarlijks de informatie daarin bevestigen. Je dient daarvoor een document in als bewijs. Als wettelijk vertegenwoordiger ontvang je een melding in de eBox als waarschuwing voor deze verplichting.

De deadline is uitgesteld tot 31 augustus 2021.

Boetes

Het niet naleven van deze wettelijke verplichting kan leiden tot administratieve boetes van 250 euro tot 50.000 euro. Ga dus zeker na of jouw organisatie in orde is.

Aan alle bestuurders van een vzw wordt aangeraden om na te gaan of zij hebben voldaan aan de wettelijke verplichting van het UBO-register. Dit betekent dat het UBO-register steeds volledig en correct moet ingevuld zijn. Hou er rekening mee dat er strafrechtelijke administratieve boetes van 250 euro tot 50.000 euro mogelijk zijn, bij niet naleven van deze verplichting.

De FOD Financiën stelde ook een handleiding op over de UBO applicatie.

Hoe verwijder ik een bestuurder?

Indien een bestuurder ontslag neemt of krijgt, dan moet je vanaf nu twee zaken wijzigen:

1. Bestuurswijziging doorgeven aan de griffie van de Ondernemingsrechtbank en dit laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.
2. De bestuurder verwijderen in het UBO-register.

Jaarlijkse bevestiging

Naast de eenmalige registratie, moet de informatie over de uiteindelijk begunstigden in het register ook jaarlijks bevestigd worden. De termijn van een jaar start vanaf de oorspronkelijke registratie in het UBO-register of vanaf de laatste wijziging. Op het online platform van het UBO-register is een waarschuwingssysteem ingebouwd zodat dit niet vergeten wordt. Eén maand voor de deadline zal je als wettelijke vertegenwoordiger van de vzw namelijk een melding krijgen in de eBox.

Welke documenten moet je toevoegen?

Er wordt gevraagd een document toe te voegen dat aantoont dat de informatie in het register adequaat, nauwkeurig en actueel is. Dit dient als bewijs dat je de juiste uiteindelijke begunstigden hebt ingegeven. Informatieplichtigen die voor 11 oktober 2020 zijn geregistreerd dienen de documenten voor 30 april 2021 op te laden**.** De deadline is uitgesteld tot 31 augustus 2021.

Afhankelijk van de situatie kan je onderstaande documenten toevoegen:

- De oprichtingsakte of statuten van je club
- Het benoemingsbesluit van de bestuurders
- Een kopie van het aandelenregister
- Een aandeelhoudersovereenkomst
- Een notariële akte
- Een ander document

Deze documenten zijn enkel toegankelijk voor de bevoegde autoriteiten en zullen niet openbaar gemaakt worden.

Meer info?

Zie de website van de FOD Financiën over het UBO-register.

DEINZE 2022

Deinze verwelkomt je met open armen. De stad ligt aan de oevers van de Leie en vormt er met haar meanderende omgeving, één van de fraaiste stukjes van Oost-Vlaanderen. De Leie wordt omschreven als een echt paradijs voor wie rust, natuurschoon en kunst weet te waarderen. In Deinze klopt een dynamisch hart. Blikvangers zijn het centrum van de stad met de volledige stadskernvernieuwing, het mudel met zijn unieke collecties aan werken van bekende 'Leieschilders', het provinciaal recreatiedomein De Brielmeersen met jachthaven, de omgeving van Astene Sas en het grafelijke kasteel Ooidonk met zijn prachtige Franse tuin. Deinze heeft nog andere troeven. Je kan er ook kennismaken met de volkskundige, archeologische en industriële aspecten van de Leiestad. Die heeft niet alleen oog voor zijn erfgoed maar houdt ook de tradities in ere.

"Elkaar leren kennen, iets van een ander leren en samen plezier maken staan bij deze grote Europese beweging centraal!"

www.estdeinze2021.eu
#estdeinze2022
· Gratis toegang ·

Europees Schutters Treffen Deinze 2021

Het Europees Schutterstreffen (EST)

EST is meer dan een schietwedstrijd. Het is een driejaarlijks feest waarbij schutterijen, schutbroederschappen en schuttersgilden uit verschillende landen elkaar ontmoeten. Bij het EST gaat het, naast de strijd om de Europese koningstitel, ook om de persoonlijke ontmoeting van alle Europese schutters. Wedstrijden in het schieten, het trommelen, het vendelen en het feestvieren versterken de onderlinge Europese banden en vriendschappen. Ook het samenkomen van de jeugdleden wordt in de E.G.S. bevorderd.

www.estdeinze2021.eu
#estdeinze2022

EST DEINZE 2022

De organisatie van het Schutterstreffen 2022 werd door de Europese Gemeenschap van historische Schuttersgilden (E.G.S.) toegewezen aan de Koninklijke en Graaflijke Handbooggilde Sint-Sebastiaan 'Eendracht van Ooidonk' www.eendracht-van-ooidonk.com.

Samen met de stad Deinze werd hierover overlegd en de gemeenteraad gaf zijn principieel akkoord op 26 januari 2016.

Programma EST DEINZE 2022

Vrijdag 19 augustus

Eucharistieviering (Onze-Lieve-Vrouwe Kerk)
Officiële opening EST DEINZE 2022

Zaterdag 20 augustus

Konings- en Prinsenschieten
Schietwedstrijden: verschillende schietdisciplines en oefenparcours
Kroningsmis
Koningsbal

Zondag 21 augustus

Grote optocht
Prijsuitreiking

Wij hebben nog kentekens van de EGS en het Belgisch Overlegorgaan in voorraad.
Deze kunnen aangekocht worden tijdens het Nationaal Koningsschieten of bij de penningmeester Willy Willems,
Tel: 0476/971067
E-mail: willy.willems4@telenet.be

Manchetknopen E.G.S. € 14,-

Sticker E.G.S. € 1,-

Pin ster E.G.S. € 2,-

Pin B.O. € 1,-

VERZEKER UW GILDE/SCHUTTERIJ VIA DE FEDERATIE !

VOLWAARDIGE VERZEKERING

GEEN ADMINISTRATIE

GEEF HET AANTAL LEDEN DOOR AAN HET SECRETARIAAT, WIJ HOEVEN GEEN NAAMLIJST

U DOET DE BETALING OP ONZE REKENING

ALLES IS ONMIDDELLIJK IN ORDE

HUIDIGE PREMIE PER PERSOON 5,00 EURO

INHOUDSTABEL

Woordje van de voorzitter	3
Woordje van de redactie	4
Mededelingen	5
Open brief	10
Erfgoedzorgplannen in 2021	11
Het klepschieten	14
Nieuws uit de verbonden en gewesten	18
Het UBO-register	20
EST	22

Aan allen die meewerkten aan dit nummer, hartelijk dank vanwege de redactie.

Dit tijdschrift verschijnt driemaal jaarlijks op elektronische wijze en kan gratis geraadpleegd en/of gedownload worden op de website van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden www.vlaamseschuttersgilden.be.
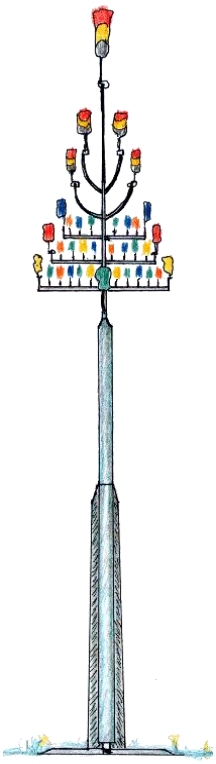
Ontvang je liever het tijdschrift per e-mail? Dat kan ook!
Stuur je e-mailadres, samen met de regio en naam van uw gilde naar online@vlaamseschuttersgilden.be en gebruik als onderwerp "Inschrijven".
Wil je het tijdschrift niet meer ontvangen? Stuur dan een mail met als onderwerp "Uitschrijven" naar online@vlaamseschuttersgilden.be.
Vermeld ook hier uw e-mailadres, regio en naam van de gilde.